

*Jóannes Dalsgaard, tingmaður,
skjýtur upp:*

Latið okkum seta barna- og ungdómsnevnd at endavenda spurninginum um hvussu okkara børn og ungu hava tað!

— Uppskotið um dagpening í samband við barnsbúð og sjúku er ikki nokur kollvelting, hóast tað er eitt stig á røttu leiðini. Við hesum uppskoti liggja vit á hædd við Norðanlond, men vit liggja enn langt aftanfyri ein stóran part av heiminum, segði Jóannes Dalsgaard, framsegumaður Javnaðarflokksins, m.a., tá tingið herfyri viðgjörði uppskotið hjá landsstýrinum um dagpening í samband við barnsbúð og sjúku.

Hann segði annars:

Javnaðarflokkurin fegnast um, at hetta málið nú er komið á tingborð, og flokkurin hevur sjálvsagt verið við til at víðgera hetta málið í landsstýrinum.

Tað snýr seg um eitt uppskot, sum í høvuðsheitum hevur tvey endamálar, nevniliga at leingja um barnsbúðarfarloyvi og at leingja um dagpening í samband við sjúku. Útreiðslurnar eru mettar til 26,4 mió. kr., og hetta eru útreiðslur, sum vit eru fegnir um at vera við til at bera.

Jóannes Dalsgaard visti síðani á, at tað leingi hevur verið misnøgd við verandi skipan, og helt hann, at tað er nógv, sum bendir á, at stóðan serliga fyri tær timaløntu kvinnurnar hevur verið heilt óforsvarlig — við 8 viku barnsbúðarfarloyvi — serliga tá inntøku-grundarlagið eitt vist tíðarskeið frammanundan skuldi vera avgerandi fyri hvat ið fólk finga út-galdið.

Meira viðgongt uppskot í 1983

Ti hevur verið stórt ynski frammi um at fáa broytt hesar reglur, og sum landsstýrið nú hevur gingið á móti.

Jóannes Dalsgaard visti annars á, at hetta málið hevur verið frammi á tingið fyrr.

— Javnaðarflokkurin legði, eftir ynski frá m.a. fakfelagsrørsluni, eitt næstan einsljóðandi upp-

skot fyri lögtingið í 1983. Men tá hevði pipan eitt annað ljóð — uppskotið fekk eina sera kalliga móttøku. Tað var enn eitt uppskot, sum var meira vittgangandi enn hetta við tað, at tað eisini hevði innbygt eina trygd fyri kvinnuna til rætt til farloyvi. Henda lógin, vit nú skulu samtykkja, gevur ikki rættindi til farloyvi, men gevur rættindi til dagpening. Ti fegnast eg vegna Javnaðarflokkin um, at tað í viðmerkingunum verður nevnt, at tað kemur ein fylgiloggáva, sum skal tryggja kvinnum verulig rættindi til farloyvi. Tað hevur hon nevniliga ikki rætt til í dag. Hon hevur sum er bert rætt til dagpening og tí hava vit onga trygd fyri, at arbeiðsgevarin ikki framvegis, soleiðis sum tað tíværi er alt ov vanligt, fer at misbrúka ta stóðu, sum ein kvinna er í, tá hon er við barni.

Jóannes Dalsgaard segði víðari, at tá javnaðaruppskotið var fyri á tingi á sinni, tá varð vist á, at timaløntar kvinnur ikki brúktu ta tíð tær høvdu rætt til fult út av ótta fyri at missa sitt arbeiði.

— Men nú er so semja um at stea hesa lógina í gildi, og tað fegnast vit um. Serliga siggja vit, at nógvur av teimum røddunum, sum í 1983 vóru serdeilis atfinningar-samar, tær eru nú samdar um at fagna hesum uppskotinum.

Tingmenn broytt stóðu

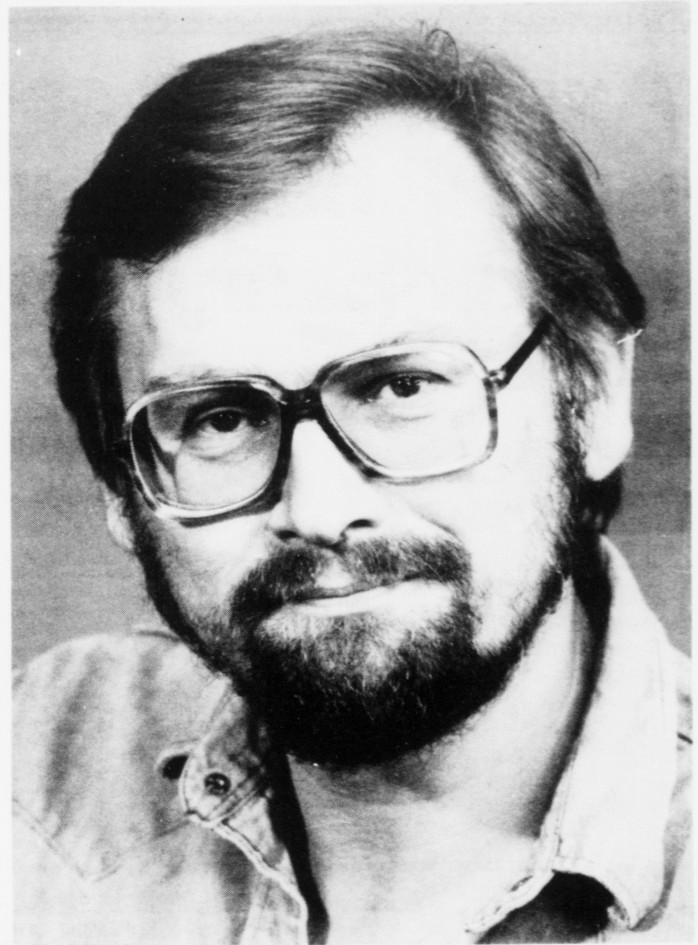
Jóannes Dalsgaard segði víðari:

— Uppskotið snýr seg um at leingja farloyvs-skeiðið til 20 vikur, fyri so í 1988 at fara upp í 24 vikur fyri allar kvinnur, og tað meta vit sum eitt stórt framstig. Tað er eisini loyvt pápanum at fáa ein part av hesum farloyvi, og eisini tað høvdu vit í uppskotinum í 1983. Og eg skal spara tingmenn fyri alt tað vánaliga skemti, sum tað uppskotið tá skapti her í tingsalunum.

— Men mangt broytist á mannsins ævi og uppá trý ár hevur tingið fullkomiliga broytt stóðuna til allar hesar spurningarnar. Í 1983 var okkara uppskot kallað fyri kloddut og ótrivaligt av somu røðarum, sum nú lovprisa hesum uppskotinum. Skal ein tosa um partapolitikk, so má ein siga, at ein stórur sigur fyri javnaðar-politikk og javnaðar-sjónarmið hevur ein ikki sæð síðani vit finga fólkapensiónina í 1959.

Tørvur á kanning

— Tað hevur eisini verið tosað nógv um stóðuna hjá barninum. Hetta uppskotið kemur sjálvandi at styrkja um stóðuna hjá barninum, mammuni og pápanum, men hetta gevur so onga varandi trygd fyri, at okkara børn liva undir tryggum umstøðum. Vit eru helst einasta land í Norðanlondum,

Jóannes Dalsgaard, tingmaður: — Tingmenn hava fullkomiliga broytt stóðu. Í 1983, tá Javnaðarflokkurin legði eitt meira viðgongt uppskot fram, varð tað kallað kloddut og ótrivaligt av somu røðarum, sum nú lovprisa hesum uppskotinum, so skal ein tosa um partapolitikk, so má ein siga, at ein stórur sigur fyri javnaðarpolitikk og javnaðar-sjónarmið hevur ein ikki sæð síðani vit finga fólkapensiónina í 1959.

sum mangla eina grundleggjandi kanning av stóðuni hjá pinkubørnum, børnum og ungum í samfelagnum, og tað skuldi verið mær ein gleði, um hetta landsstýrið kundi fort henda tráðin víðari og sett eina barna- og ungdómsnevnd, sum

kundi endavent spurningunum, soleiðis at vit veruliga fáa at vita, hvussu børnina hava tað, hvat tey gera, tá tey hava fri, hvussu tað ber til, at tað ganga heilir flokkar av ungum runt í Havnar gøtum langt út á næturnar, hvussu brúka tey tilboðini samfelagið gevur teimum o.s.fr.

Við hesum umrødda uppskoti, sum ikki er nokur kollvelting, so liggja vit nú á hædd við Norðanlond, men vit liggja langt aftanfyri ein stóran part av heiminum. Eg kann t.d. nevna, at í Sovjetsamveldinum er barnbúðarfarloyvi 3 ár, og í nógvum statum í USA er tað 1 ár, í flestu eystureuropeiskum londum er tað 12 mánaðir og við nógv stóri rættindum til fadírin eisini.

Men hetta uppskotið er

eitt gott stig á leiðini fram, og tað er at vóna, at hetta fer at gagna børnunum og tiskil eisini teimum, kvinnum, sum eru í timaløntu vinnuni og sum oftast hava tað harðasta og ónossligasta arbeiðið.

Dagpeningurin

Vit fegnast ikki minni um, at nú verður dagpeningaskipanin fyri vanligu lóntakaran munandi bót. Hetta hevur verið eitt sterkt ynski frá føroysku fakfelagsrørsluni, og giti eg, at tey eru fegin um hesi framstigi.

Góðar royndir við pedagogum

Í samband við tjakið um pedagogar, so visti Jóannes Dalsgaard á, at hann hevði havt trý børn á dagstovni og hevði hann bert havt góðar royndir av pedagogunum.

— Eg haldi, at pedagogar hava ta størstu virðing fyri foreldrum eins og fyri børnunum og at teir út-inna sitt arbeiði við stórári ábyrgdarkenslu, oftani

undir sera truplum umstøðum. Tað er einki dulmál, at flestu av okkara barnaansingastovnum eru undirnormeraðir, soleiðis at tað er eitt rættiliga strævið liv at virka á sliikum stovni, segði Jóannes Dalsgaard m.a. undir orðaskiftinum um barnsbúðarfarloyvi og dagpening.

**Føroya
mest nýmótans
SERVICESTØÐ**

**Aktið okkurt
gott tilbøð**

**Bensinsøla
kiosk
verkstaður
dekk/dekkskift**

**ARGJA
Service** TH. 163 10

Trøðargøta 41
160 Argir